

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 บทสรุป

กฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกฎเกณฑ์ในการทำสงคราม (jus in bello) ได้วางหลักสำคัญไว้อันเป็นหลักเกณฑ์พื้นฐานของอนุสัญญาว่าด้วยการห้ามหรือการจำกัดการใช้อาวุธที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายอันเกินขนาดหรือไม่จำกัดเป้าหมาย ค.ศ.1980 หรืออนุสัญญาควบคุมอาวุธตามแบบแผน ซึ่งหลักเกณฑ์ดังกล่าวนี้ประกอบไปด้วย หลักผู้เป็นฝ่ายในการพิพาทด้วยอาวุธจะถูกจำกัดสิทธิที่จะเลือกวิธีและวิถีทางในการทำสงคราม (The Means or Methods of Warfare are not Unlimited) และหลักการห้ามใช้อาวุธ และวิธีการทำสงครามที่จะก่อให้เกิดการบาดเจ็บร้ายแรงเกินเหตุหรือความทุกข์ทรมานโดยไม่จำเป็น (The Principle of Superfluous Injury or Unnecessary Suffering) นอกจากหลักเกณฑ์ทั้งสองประการดังกล่าวแล้ว ยังสามารถนำหลักกฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศที่ว่า ห้ามผู้เป็นฝ่ายในการพิพาทด้วยอาวุธ ใช้อาวุธที่ขาดความแม่นยำในการโจมตี มาปรับใช้ร่วมกับหลักเกณฑ์พื้นฐานของอนุสัญญาควบคุมอาวุธตามแบบแผนได้อีกด้วย อย่างไรก็ตามจะเห็นได้ว่า หลักเกณฑ์ต่างๆ ที่กล่าวมานี้ได้รับการยอมรับและปฏิบัติตามจากอารยประเทศมาเป็นระยะเวลาช้านานแล้ว ตั้งแต่ในอดีตจนถึงปัจจุบัน จนอาจกล่าวได้ว่าหลักเกณฑ์เหล่านี้ถือเป็นกฎหมายจารีตประเพณีระหว่างประเทศที่สำคัญที่นำมาปรับใช้ในการพิพาทด้วยอาวุธที่มีลักษณะระหว่างประเทศ และการพิพาทด้วยอาวุธที่ไม่มีลักษณะระหว่างประเทศ ซึ่งประเทศต่างๆ ในประชาคมระหว่างประเทศจะต้องปฏิบัติตาม เพราะถ้าหากว่าประเทศใดไม่ปฏิบัติตามแล้ว ประเทศนั้นย่อมถูกประณามหรือถูกประเทศต่างๆ ร่วมกันใช้มาตรการบังคับให้เป็นไปตามกฎหมาย หรือ sanction ได้ แต่ถึงกระนั้นก็ตาม ยังคงปรากฏอยู่บ่อยครั้งว่าหลายประเทศที่มีความขัดแย้งภายในประเทศ หรือการขัดแย้งกับประเทศใกล้เคียงยังคงกระทำการฝ่าฝืนหลักเกณฑ์ในการทำสงครามและหลักกฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศอยู่บ้าง ทั้งนี้เพราะว่า กฎหมายระหว่างประเทศไม่มีสภาพบังคับที่เด็ดขาดเพียงพอ และแต่ละประเทศย่อมมีอำนาจอธิปไตยในการตัดสินใจว่าจะกระทำการใดๆ และอย่างไรภายในประเทศของตน แต่จากการที่อนุสัญญาว่าด้วยการห้ามหรือการจำกัดการใช้อาวุธที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายอันเกินขนาดหรือไม่จำกัดเป้าหมาย ค.ศ.1980 ในปัจจุบันมีจำนวนประเทศที่ร่วมลงนามทั้งสิ้น 6 ประเทศ ทั้งนี้โดยเป็นภาคีทั้งสิ้น 100 ประเทศ จึงถือได้ว่าเป็นอนุสัญญาที่ประสบความสำเร็จอย่างมากภายในระยะเวลาอันรวดเร็วฉบับหนึ่ง และจากจำนวนประเทศต่างๆ ที่เข้าลงนามและให้สัตยาบันต่ออนุสัญญานี้เองที่จะส่งผลให้เกิดกระแสสังคมโลกขึ้นใหม่อย่างชัดเจนในเรื่องที่เกี่ยวกับการ

ควบคุมอาวุธตามแบบตามที่กำหนดไว้ในอนุสัญญาและพิธีสารผนวกแนบท้ายอนุสัญญาทั้ง 6 ฉบับ ฉะนั้นจึงอาจเป็นหนทางหนึ่งที่จะสามารถกระตุ้นให้ประเทศต่างๆหันมาให้ความสนใจและเคารพในหลักเกณฑ์ต่างๆเหล่านี้ได้อย่างจริงจังมากขึ้นในยุคโลกาภิวัตน์ที่มีการแพร่หลายของข้อมูลและข่าวสารอย่างรวดเร็วดังเช่นที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

ทั้งนี้ อนุสัญญาว่าด้วยการห้ามหรือการจำกัดการใช้อาวุธที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายอันเกินขนาดหรือไม่จำกัดเป้าหมาย ค.ศ.1980 เป็นความพยายามที่ประสบความสำเร็จของประชาคมระหว่างประเทศที่ต้องการจะให้มีความก้าวหน้าทางกฎหมายออกมาควบคุมอาวุธตามแบบ โดยเฉพาะ เนื่องจากได้ตระหนักและหวั่นวิตกถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นต่อปัจเจกชนและสังคมไม่ว่าจะเป็นสังคมภายในหรือสังคมระหว่างประเทศ หากปล่อยให้อาวุธเหล่านี้ได้มีการใช้อย่างแพร่กระจาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากอาวุธเหล่านี้ตกไปอยู่ภายใต้ความครอบครองของกลุ่มผู้ก่อการร้าย กลุ่มอาชญากร หรือกลุ่มองค์กรค้ายาเสพติด ซึ่งอนุสัญญาฯและพิธีสารแนบท้ายทุกฉบับนี้ยังเป็นครั้งแรกที่มีการห้ามอาวุธเฉพาะตามแบบในกฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศอีกด้วย

ท่าทีของไทยเกี่ยวกับอนุสัญญาว่าด้วยการห้ามหรือการจำกัดการใช้อาวุธที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายอันเกินขนาดหรือไม่จำกัดเป้าหมาย ค.ศ.1980

1.) ไทยได้ลงคะแนนเสียงสนับสนุนข้อมติของสหประชาชาติที่เกี่ยวข้องกับการห้ามใช้อาวุธตามแบบบางชนิดมาโดยตลอด และยังสามารถเข้าร่วมการประชุมสหประชาชาติ ซึ่งจัดขึ้นเพื่อพิจารณาเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเมื่อปี ค.ศ.1979 และ ค.ศ.1980 ทั้ง 2 ครั้ง นอกจากนั้น ฝ่ายทหารของไทยยังมีนโยบายว่า ดำเนินการต่างๆภายใต้กฎหมายระหว่างประเทศโดยคำนึงถึงหลักมนุษยธรรมและสิทธิมนุษยชน แต่ไทยมิได้เข้าร่วมอุปถัมภ์ข้อมติของอนุสัญญาดังกล่าว

2.) อย่างไรก็ตาม ไทยมิได้เข้าเป็นภาคีของอนุสัญญาฯ เนื่องจากผู้แทนฝ่ายทหารของไทยเห็นว่าการเข้าเป็นภาคีของอนุสัญญาฯ อาจจะมีผลในอนาคตให้ไทยต้องผูกพันตามข้อกำหนดในพิธีสารฉบับที่ 1 ปี ค.ศ.1977 ต่อท้ายอนุสัญญาเจนีวา ปี ค.ศ.1949 เกี่ยวกับการปฏิบัติต่อผู้ได้รับผลจากสงคราม ซึ่งปัจจุบันไทยยังไม่ยอมรับพิธีสารฉบับดังกล่าว ซึ่งจะก่อให้เกิดผลเสียแก่ไทยมากกว่าผลดี ทั้งทางด้านยุทธศาสตร์และยุทธวิธี เนื่องจากเกรงว่าจะมีผลเป็นการยอมรับสถานะของขบวนการปลดปล่อยแห่งชาติ (National Liberation Movement)

3.) ไทยไม่ได้เข้าร่วมเป็นภาคีอนุสัญญาฯ ฉบับนี้ แต่ได้ร่วมติดตามการประชุมรัฐภาคีเพื่อทบทวนแก้ไขอนุสัญญาฯ ในฐานะประเทศผู้สังเกตการณ์ (Observer) เพื่อพิจารณาความเป็นไปได้และความจำเป็นที่ไทยจะเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาฯ ในอนาคต เนื่องจากเรื่องอาวุธตามแบบบางชนิดเป็นเรื่อง

ที่กระทบต่อผลประโยชน์ของไทยโดยตรง ทั้งนี้ในส่วนของการทรวงกลาโหมนั้น ยังไม่มีข้อมูลเพียงพอในการพิจารณาเข้าเป็นภาคี

4.) การที่ประเทศไทยไม่เป็นภาคีของทั้งอนุสัญญาว่าด้วยการห้ามหรือการจำกัดการใช้อาวุธที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายอันเกินขนาดหรือไม่จำกัดเป้าหมาย ค.ศ.1980 และพิธีสารผนวกท้ายอนุสัญญา ทำให้ประเทศไทยไม่มีกฎหมายที่จะมาใช้ควบคุมการใช้อาวุธตามแบบโดยตรง โดยประเทศไทยอาจจะต้องอาศัยการควบคุมตามหลักกฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศ ซึ่งมีฐานะเป็นกฎหมายจารีตประเพณีระหว่างประเทศที่มีผลผูกพันกับทุกรัฐ และในขณะนี้ ประเทศไทยได้รับการผลักดันจากนานาประเทศ และคณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศ (International Committee of the Red Cross : ICRC) ให้เข้าเป็นภาคีอนุสัญญาฉบับดังกล่าว โดยการผลักดันจะเป็นลักษณะการหารือระหว่างเจ้าหน้าที่ระดับสูง หรือหยิบยกขึ้นมาในกรอบทางการทูต ซึ่งประเทศไทยได้มีการจัดประชุมเพื่อพิจารณาในการเข้าเป็นภาคีระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องขึ้น เช่น ฝ่ายทหารและกระทรวงการต่างประเทศ เมื่อปี พ.ศ.2534 ซึ่งที่ประชุมขณะนั้นมีความเห็นว่า ประเทศไทยยังไม่มีความพร้อมต่อการเข้าเป็นภาคีของอนุสัญญาว่าด้วยการห้ามหรือการจำกัดการใช้อาวุธที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายอันเกินขนาดหรือไม่จำกัดเป้าหมาย ค.ศ.1980 และพิธีสารของอนุสัญญาฉบับนี้แต่อย่างใด และในปัจจุบันการดำเนินการคงอยู่ในขั้นตอนของกระบวนการพิจารณาระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

5.) หากไทยจะลงนามในอนุสัญญาหรือความตกลงใด จะต้องแน่ใจว่า สามารถและพร้อมที่จะปฏิบัติตามพันธกรณีได้ มิใช่เพียงแต่ลงนามแต่ไม่มีเจตนาที่จะปฏิบัติตาม เกี่ยวกับอนุสัญญา CCW นั้น หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องของไทยทั้งฝ่ายทหารและกรมสนธิสัญญาฯ ได้พิจารณาเรื่องนี้ครั้งสุดท้ายเมื่อปี พ.ศ.2534 และขณะนี้ กระทรวงการต่างประเทศ โดยกรมองค์การระหว่างประเทศ กำลังขอให้พิจารณาทบทวนท่าทีของไทยในเรื่องนี้อีกครั้งหนึ่ง ซึ่งกว่าจะไปถึงขั้นพิจารณาลงนามหรือให้สัตยาบันก็มีขั้นตอนทางด้านรัฐธรรมนูญมากมายและใช้เวลา เช่น การจัดทำแปลอนุสัญญาฯ การออกกฎหมายภายในเพื่อรองรับ เป็นต้น ประเทศไทยมิได้นิ่งนอนใจในเรื่องนี้ อย่างไรก็ตาม แม้ว่าฝ่ายไทยจะไม่ใช้อาวุธต่างๆที่ถูกห้ามภายใต้อนุสัญญา CCW และไทยได้เป็นภาคีอนุสัญญาห้ามทุ่นระเบิดสังหารบุคคล (อนุสัญญาออตตาวา) ซึ่งมีความก้าวหน้ากว่า Amended Protocol II ต่อท้ายอนุสัญญา CCW ก็ตาม การพิจารณาเข้าร่วมอนุสัญญา CCW อาจจะซับซ้อนกว่าการเข้าร่วมอนุสัญญาด้านลดาอาวุธอื่นๆ เนื่องจากมีความเชื่อมโยงกับพิธีสารเพิ่มเติม 1 และ 2 ต่อท้ายอนุสัญญาเจนีวาด้วย

จากท่าทีของไทยเกี่ยวกับอนุสัญญา CCW จะเห็นได้ว่า ไทยมีปฏิกิริยาที่ตอบรับต่อการให้ความร่วมมือกับประชาคมระหว่างประเทศในการสนับสนุนอนุสัญญา CCW และพิธีสารผนวกท้ายทุกฉบับ แต่ในขณะนี้ไทยยังไม่พร้อมในทางปฏิบัติและยังไม่มีข้อมูลที่เพียงพอในการพิจารณาเข้าเป็นภาคี ซึ่งการดำเนินการในปัจจุบันคงอยู่ในขั้นตอนของกระบวนการพิจารณาระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

แต่ถึงอย่างไรก็ตาม ในส่วนของการปฏิบัติเกี่ยวกับพิธีสารฉบับที่ 2 และพิธีสารแก้ไขเพิ่มเติมในเรื่องกับระเบิดและทุ่นระเบิดนั้น ถึงแม้ประเทศไทยจะยังไม่ได้เข้าเป็นภาคีในพิธีสารดังกล่าว แต่ประเทศไทยก็ได้ดำเนินการปฏิบัติตามนโยบายและการดำเนินงานของกระทรวงกลาโหมเกี่ยวกับความช่วยเหลือของกองทัพในการกู้ระเบิด ตามพันธกรณีเกี่ยวกับอนุสัญญาออกตราอยู่แล้ว ซึ่งไทยได้แสดงท่าทีในเรื่องปัญหาเกี่ยวกับระเบิดและทุ่นระเบิด กล่าวคือ

1.) ไทยเห็นว่าการกู้ระเบิดเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมกระบวนการสร้างความปองคองแห่งชาติ และสร้างเสริมขั้นตอนที่จำเป็นในการสร้างสันติภาพที่ถาวร รวมทั้งการฟื้นฟูด้านเศรษฐกิจและสังคมด้วย ประเทศไทยจึงได้มีบทบาทอย่างสำคัญและเข้มแข็งในการให้ความช่วยเหลือผู้กับระเบิดแก่กัมพูชา

2.) ไทยให้การสนับสนุนข้อมติสหประชาชาติในเรื่องการให้ความช่วยเหลือผู้กับระเบิด และเรื่องการยุติการส่งออกกับระเบิดที่อาจเป็นอันตรายต่อชีวิตพลเรือนมาโดยตลอด และเห็นว่า การระงับการส่งออกกับระเบิดชนิดสังหารบุคคลจะสัมฤทธิ์ผลเมื่อประเทศมหาอำนาจซึ่งเป็นผู้ผลิตอาวุธรายสำคัญของโลกปฏิบัติตาม

3.) ในส่วนของการควบคุมการใช้ทุ่นระเบิด ไทยสนับสนุนในหลักการต่อการควบคุมหรือการจำกัดการใช้ทุ่นระเบิด และไทยไม่มีการผลิตหรือส่งออกกับระเบิด อีกทั้งไทยยังสนับสนุนข้อมติของสหประชาชาติที่เรียกร้องให้มีการยุติการส่งออกทุ่นระเบิดมาโดยตลอด อย่างไรก็ตาม กองทัพไทยยังมีความจำเป็นต้องจัดทำสนามทุ่นระเบิดเพื่อเป็นฉากขัดขวางตามแผนป้องกันประเทศ การใช้กับระเบิดของกองทัพไทยมีมาตรการที่รัดกุมในการใช้กับระเบิดเพื่อวัตถุประสงค์ทางทหารเท่านั้น การวางสนามทุ่นระเบิดจะต้องได้รับการอนุมัติจากผู้บังคับบัญชาตั้งแต่ผู้บังคับกองพันขึ้นไป มีการบันทึกไว้เป็นหลักฐานเพื่อสะดวกต่อการกู้และรื้อถอนเมื่อหมดความจำเป็นในการใช้งาน มีการทำเครื่องหมายสนามทุ่นระเบิดเพื่อป้องกันอันตรายต่อทหารฝ่ายเดียวกัน

4.) ไทยเห็นว่า ประเทศผู้ผลิตกับระเบิดและส่งออกกับระเบิดจะต้องรับภาระค่าใช้จ่ายและให้ความช่วยเหลือแก่สหประชาชาติรวมทั้งองค์การระหว่างประเทศในการกู้กับระเบิดมากเป็นพิเศษ ไม่ว่าจะด้วยความช่วยเหลือด้านงบประมาณ หรือความช่วยเหลือในรูปแบบอื่นๆ เช่น เครื่องมือเครื่องใช้ในการฝึกอบรม

5.) ในปัจจุบัน ราษฎรไทยตามแนวชายแดนไทย-กัมพูชา รวมทั้งทหารไทย ยังคงได้รับเคราะห์กรรมจากกับระเบิดที่หลงเหลืออยู่จำนวนมากจากการสู้รบของฝ่ายกัมพูชา กับระเบิดเหล่านั้นสร้างความเสียหายแก่ชีวิตและทรัพย์สินของราษฎรไทยอย่างรุนแรง ประเทศไทยจึงต้องการการสนับสนุนและทรัพยากรสำหรับการดำเนินการกู้กับระเบิดจากประชาคมโลกเช่นกัน

6.) ไทยถือว่า การเก็บกู้ทุ่นระเบิดและกับระเบิดตามแนวชายแดนไทย-กัมพูชาในเขตไทย เป็นนโยบายหลักของรัฐบาลไทย อย่างไรก็ตาม ขีดจำกัดสำคัญในการดำเนินการคือ การขาดงบประมาณสนับสนุนและการขาดเครื่องมือเครื่องใช้พิเศษ

5.2 ข้อเสนอแนะ

จากบทสรุปและการวิเคราะห์ดังกล่าว ผู้เขียนใคร่ขอเสนอแนะแนวทางและความเห็น โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน กล่าวคือ ส่วนที่เกี่ยวกับการที่ประเทศไทยจะเข้าเป็นภาคีอนุสัญญา CCW และการที่ประเทศไทยจะไม่เข้าเป็นภาคีอนุสัญญา CCW ดังนี้

ข้อเสนอแนะของผู้เขียนหากไทยจะเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาว่าด้วยการห้ามหรือการจำกัดการใช้อาวุธที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายอันเกินขนาดหรือไม่จำกัดเป้าหมาย ค.ศ.1980

1.) ประเทศไทยได้สนับสนุนการจัดทำอนุสัญญา CCW และได้เข้าร่วมในการยกร่างอนุสัญญาฉบับนี้มาตั้งแต่ต้น โดยมีผู้แทนจากกระทรวงการต่างประเทศและกระทรวงกลาโหมเข้าร่วมประชุม ดังนั้น ในหลักการประเทศไทยควรให้การสนับสนุนอนุสัญญาฯ และพิธีสารภาคผนวกต่อไป และถ้าประเทศสมาชิก รวมทั้งภาคีอาเซียน (ASEAN) เข้าเป็นภาคีอนุสัญญาฉบับนี้ ประเทศไทยก็น่าจะพิจารณาเข้าร่วมเป็นภาคี และหากเป็นการเหมาะสมจึงค่อยให้สัตยาบัน ดังเช่นที่ได้ปฏิบัติมาในเรื่องอนุสัญญาว่าด้วยการห้าม การพัฒนา การผลิต และการสะสมอาวุธบักเทรี (ชีวะ) ปี ค.ศ.1972

2.) ในขณะนี้ อนุสัญญา CCW เป็นอนุสัญญาว่าด้วยการลดอาวุธที่สำคัญเพียงฉบับเดียวที่ไทยยังมีได้ลงนาม โดยที่ไทยได้ลงนามและ/หรือเข้าเป็นภาคีสันติสัญญา อนุสัญญาและความตกลงระหว่างประเทศอื่นๆ ที่เกี่ยวกับการลดอาวุธที่สำคัญทุกฉบับแล้ว กล่าวคือ สันติสัญญา NPT และ CTBT ในส่วนของอาวุธนิวเคลียร์ (อนุสัญญา BWC) ในส่วนของอาวุธชีวภาพ (อนุสัญญา CWC) ในส่วนของอาวุธเคมีและอนุสัญญาออกดตาวา รวมทั้งได้เข้าร่วมระบอบการจดทะเบียนอาวุธตามแบบของสหประชาชาติ หรือ UNRCA ด้วย

3.) ในการพิจารณาเข้าเป็นภาคีอนุสัญญา CCW ของฝ่ายไทย เข้าใจว่าฝ่ายไทยมีความกังวลใจเกี่ยวกับพิธีสารฉบับที่ 2 (Protocol II) ว่าด้วยทุ่นระเบิดและกับระเบิดเป็นสำคัญ เนื่องจากพิธีสารฉบับอื่นๆ อีก 3 ฉบับ มีเนื้อหาเกี่ยวกับการควบคุมอาวุธเพลิง อาวุธเลเซอร์ที่ทำให้ตาบอด และอาวุธที่ประกอบจากชิ้นส่วนสะเก็ดที่ไม่สามารถตรวจสอบได้ ซึ่งอาวุธประเภทที่ไม่ได้มีใช้เป็นอาวุธสำคัญในกองทัพไทย แต่เมื่อรัฐบาลไทยได้ตัดสินใจเข้าร่วมอนุสัญญาออกดตาวา ซึ่งมีบทบัญญัติให้ควบคุมและทำลายทุ่นระเบิดสังหารบุคคลที่ยังก้าวหน้าและเข้มงวดยิ่งไปกว่าพิธีสารฉบับที่ 2 แล้ว ข้อกังวลดังกล่าวก็อาจจะทุเลาลงได้ส่วนหนึ่งบ้าง

4.) อย่างไรก็ตาม การรณรงค์ของคณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศ (ICRC) และองค์การที่มิใช่ของรัฐบาล (NGOs) รวมทั้งรัฐบาลบางประเทศ เช่น สวิตเซอร์แลนด์ ในเรื่องนี้นี้ก็คงจะมีอยู่ต่อไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งควบคู่ไปกับการที่ ICRC ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมกฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศ และไทยมักจะได้รับการร้องขอจากคณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศ (ICRC) และองค์กรพัฒนาเอกชน ให้พิจารณาเข้าร่วมอนุสัญญา CCW ดังกล่าวอยู่เสมอๆ โดยล่าสุด ประธาน ICRC ได้มีหนังสือถึงกระทรวงการต่างประเทศ ขอให้ไทยพิจารณาเข้าร่วมอนุสัญญา CCW เมื่อปี พ.ศ.2544 (ซึ่งได้มีการประชุมทบทวนอนุสัญญาฯ) และเมื่อเดือนเมษายน ปี พ.ศ.2543 เลขาธิการสหประชาชาติก็เคยมีหนังสือถึงนายกรัฐมนตรี เชิญชวนให้ไทยเข้าร่วมพิธีสารแก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 เกี่ยวกับการห้ามใช้ทุ่นระเบิด ซึ่งเป็นพิธีสารต่อท้ายอนุสัญญาฯ ด้วย ซึ่งการรณรงค์ของคณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศ (ICRC) และองค์กรพัฒนาเอกชนเพื่อให้ประเทศต่างๆ รวมทั้งประเทศไทยเข้าร่วมอนุสัญญา CCW นี้ ก็คงจะดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง ดังนั้น ฝ่ายไทยจึงน่าจะพิจารณาเข้าเป็นภาคีอนุสัญญา CCW และพิธีสารต่อท้ายเฉพาะฉบับที่ไม่มีผลกระทบต่อการใช้อาวุธที่มีประจำการในกองทัพไทยไปก่อนขั้นหนึ่ง เพื่อแสดงว่า ในหลักการประเทศไทยเห็นด้วยกับการควบคุมอาวุธบางชนิดที่เป็นปัญหาทางมนุษยธรรม คืออาวุธที่จะส่งผลให้เกิดอันตรายร้ายแรงเกินไป หรือโดยไม่จำกัดเป้าหมาย

5.) ด้วยข้อ 4 ของอนุสัญญา CCW ได้กำหนดว่า ในการเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาฯ ประเทศนั้นจะต้องเลือกยอมรับพิธีสารต่อท้ายอนุสัญญาฯ ฉบับใดก็ได้ จำนวน 2 ฉบับหรือมากกว่า ซึ่งทำให้ไทยสามารถเลือกยอมรับพิธีสารต่อท้ายอนุสัญญาฯ ฉบับที่ไม่กระทบต่ออาวุธที่กองทัพใช้อยู่ในปัจจุบัน เช่น พิธีสารฉบับที่ 3 ว่าด้วยการห้ามหรือการจำกัดการใช้อาวุธที่ก่อให้เกิดไฟ และพิธีสารฉบับที่ 4 ว่าด้วยการห้ามอาวุธเลเซอร์ที่ทำให้ตาบอด เป็นต้น

นอกจากนี้ ผู้เขียนใคร่ขอเสนอแนะกรณีการเตรียมความพร้อมของไทยหากจะเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาว่าด้วยการห้ามหรือการจำกัดการใช้อาวุธที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายอันเกินขนาดหรือไม่จำกัดเป้าหมาย ค.ศ.1980 เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติของประเทศไทยหากเข้าเป็นภาคีดังต่อไปนี้

1.) ทางด้านกฎหมาย ไทยจะต้องมีการพิจารณาถึงผลกระทบต่างๆ ที่ตามมาจากการเข้าเป็นภาคี ซึ่งส่วนใหญ่ก็มักเป็นด้านกฎหมาย เพราะเมื่อดำเนินการเข้าเป็นภาคีของอนุสัญญาฯ แล้ว ต้องพิจารณากฎหมายทั้งหมดที่มีอยู่ และจากการที่ได้ศึกษามาพบว่ากฎหมายไทยสามารถรองรับพันธกรณีตามอนุสัญญาได้บางส่วนคือ (1) พระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ.2490 (2) พระราชบัญญัติควบคุมการส่งออกป้อนอกราชอาณาจักรซึ่งอาวุธยุทธภัณฑ์และสิ่งที่ใช้ในการสงคราม พ.ศ.2495 และพระราชกฤษฎีกาควบคุมการส่งออกป้อนอกราชอาณาจักรซึ่งอาวุธยุทธภัณฑ์และสิ่งที่ใช้ในการสงคราม พ.ศ.2535 และ (3) พระราชบัญญัติควบคุม

ยุทธภัณฑ์ พ.ศ.2530 นอกจากนี้ ประเทศไทยยังต้องดำเนินการและมีการออกกฎหมายใหม่ในการจัดตั้งหน่วยงานระดับชาติ ซึ่งรัฐภาคีจะต้องจัดตั้งขึ้นเพื่อเป็นศูนย์กลางในการประสานงานกับฝ่ายต่างๆ และดำเนินการให้เป็นไปตามพันธกรณีแห่งอนุสัญญาฯ

2.) ทางด้านนโยบาย หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเร่งพิจารณาถึงนโยบายของรัฐบาลในการเข้าเป็นภาคีของอนุสัญญาว่าด้วยการห้ามหรือการจำกัดการใช้อาวุธที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายอันเกินขนาดหรือไม่จำกัดเป้าหมาย ค.ศ.1980 เพื่อแสดงให้เห็นประชาคมระหว่างประเทศเห็นว่า ประเทศไทยมีความห่วงใยต่อการใช้อาวุธที่ก่อให้เกิดความเสียหายอันร้ายแรงเหล่านี้ และเป็นการสนับสนุนประชาคมระหว่างประเทศในการห้ามใช้อาวุธตามแบบ เพื่อยังผลให้มีความสงบสุขเกิดขึ้นในโลกต่อไปในภายภาคหน้า

3.) ทางด้านกรปฏิบัติ รัฐบาลจะต้องให้ความช่วยเหลือในการอนุมัติงบประมาณ แผนงานและโครงการต่างๆที่สามารถเริ่มต้นลงมือกระทำได้ นอกจากนี้รัฐบาลควรขอประสานความร่วมมือและความช่วยเหลือจากประเทศต่างๆ รวมทั้งจากองค์การระหว่างประเทศและองค์กรเอกชนให้ได้รับการตอบรับในการช่วยเหลือประเทศไทยอย่างจริงจังและเป็นรูปธรรมทั้งในทางด้านงบประมาณ การฝึกอบรมเทคนิค-เทคโนโลยีในการปฏิบัติงาน ตลอดจนอุปกรณ์ต่างๆที่ทันสมัยและปลอดภัยในการดำเนินการกำจัดและกวาดล้างอาวุธตามแบบ อีกทั้งประเทศไทยควรจะดำเนินการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนพลเรือนทั่วไป ให้มีความสนใจและความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภัยอันตรายร้ายแรงของอาวุธตามแบบด้วย

จากที่ได้กล่าวมาในข้างต้นแล้ว ยังมีสิ่งที่จะต้องตระหนักถึงและเป็นประเด็นที่น่าสนใจซึ่งจะเกิดขึ้นในทางปฏิบัติไม่ว่าจะเป็นการดำเนินการด้านใดก็ตาม เช่น หากมีการตรวจสอบอาวุธตามแบบในประเทศไทย หรือมีการละเมิดต่อกฎหมายที่กำหนดไว้ บุคลากรหรือเจ้าหน้าที่ของประเทศไทยมีความพร้อมมากน้อยแค่ไหนในการดำเนินงานและรับมือกับปัญหาที่จะเกิดขึ้น ปัญหาจำนวนทรัพยากรบุคคลที่จะต้องปฏิบัติงานมีจำนวนเพียงพอหรือไม่ ปัญหางบประมาณที่จะต้องจ่ายในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ มีอย่างเพียงพอหรือไม่ รวมทั้งการละเมิดสิทธิของเอกชนหรือสถานที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงของประเทศ เป็นต้น ซึ่งปัญหาต่างๆเหล่านี้นับว่าเป็นประเด็นสำคัญและมีความท้าทายต่อประเทศไทยในการปฏิบัติตามพันธกรณีอย่างมีประสิทธิภาพต่อไปในอนาคต หากประเทศไทยได้เข้าเป็นภาคีของอนุสัญญา CCW แล้ว

ข้อเสนอแนะของผู้เขียนหากไทยจะไม่เข้าเป็นภาคีอนุสัญญาว่าด้วยการห้ามหรือการจำกัดการใช้อาวุธที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายอันเกินขนาดหรือไม่จำกัดเป้าหมาย ค.ศ.1980

1.) ในส่วนของระเบียบวาระที่เกี่ยวข้องกับอนุสัญญาฯ ดังกล่าว ไทยไม่ควรแสดงท่าทีที่เป็นที่ผูกมัดต่อรัฐบาลไทย กล่าวคือ

1.1 ไม่มีสุนทรพจน์ หรือถ้อยแถลงในระเบียบวาระนี้

1.2 ในกรณีที่มีการเสนอร่างข้อมติเกี่ยวกับอนุสัญญาฯ เข้าสู่การพิจารณาของที่ประชุม ไทยไม่ควรร่วมอุปถัมภ์

2.) ในกรณีที่มีการเสนอข้อมติแต่จะต้องลงคะแนนเสียง ไทยไม่ควรเข้าร่วมในการลงคะแนนเสียง (non-participation)

3.) ในกรณีที่จำเป็นจะต้องชี้แจงท่าทีของรัฐบาลไทยเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว ก็ควรชี้แจงว่า ไทยสนับสนุนในหลักการและเห็นความสำคัญของการห้ามใช้อาวุธร้ายแรงเกินความจำเป็น แต่ขณะนี้ไทยยังไม่พร้อมที่จะเป็นภาคีของอนุสัญญาฯ ดังกล่าว และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของไทยกำลังพิจารณาเรื่องนี้อย่างใกล้ชิด

4.) ในส่วนของระเบียบวาระที่เกี่ยวกับพัฒนาการที่มีความสัมพันธ์กับเทคโนโลยีของอาวุธในรูปแบบและอาวุธสมัยใหม่นั้น เนื่องจากเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับอนุสัญญาฯ ดังกล่าว โดยจะเป็นการพิจารณารายงานของ ICRC เกี่ยวกับความเป็นไปได้ที่จะเพิ่มเติมพิธีสารในเรื่องการห้ามการใช้อาวุธประเภทกระบอกขนาดเล็ก (small-calibre weapons) และอาวุธ antipersonnel laser weapons ซึ่งหากพิจารณาถึงท่าทีของไทยต่ออนุสัญญาฉบับดังกล่าวแล้ว อีกทั้งฝ่ายทหารก็ได้เคยแสดงท่าทีไม่เห็นด้วยกับการห้ามใช้อาวุธปากกระบอกปืนเล็ก ซึ่งกองทัพไทยใช้อยู่ นั่นก็น่าที่ไทยจะแสดงท่าทีที่ไม่เป็นการผูกมัดในเรื่องนี้เช่นเดียวกัน และหากมีการเสนอร่างข้อมติในเรื่องนี้ ไทยก็ไม่ควรร่วมอุปถัมภ์และไม่เข้าร่วมในการลงคะแนนเสียงเช่นเดียวกัน